

Nieuwjaarstoespraak 19 januari 2012

Lieve allemaal.

Ik snap er niets van. Ik had het me heel anders voorgesteld. Zoveel mensen hier!...

Na al die berichten in kranten, op radio en tv: dat 2011 zo'n succesjaar voor de Nederlandse film was! Dat in 2011 miljoenen mensen Nederlands drama op televisie naar grote kijkcijfershoogtes stuwden. Dat zelfs meer dan de helft van de best verkochte boeken van 2011 Nederlandse boeken zijn!

Ik had mij deze toespraak heel anders voorgesteld. De kortste Nieuwjaarstoespraak voor een handjevol mensen: "Gelukkig Nieuwjaar. Leuk dat jullie 5 minuutjes vrij konden maken. En nu weer lekker snel aan het werk! Doe!"

Waarom is iedereen hier? Komen jullie niet óm in het werk en moet het succes van het afgelopen jaar niet als de sodemieter gecontinueerd worden?!

Of desnoods: waarom zijn jullie hiér en niet in Marbella? Of op de lange latten in Gstaad? Of op de Bahama's om het succes en de miljoenen die in film- en televisieland omgaan gepast te weg te spoelen met champagne of liters Sex-on-the-Beach?

Crisis is sinds oudher het beste mest voor amusement. Hoe beroerder de toestand in de wereld, hoe hongeriger de bevolking naar entertainment. Betaalbaar entertainment. Een filmpje, televisie. In tijden van crisis is er behoefte aan saamhorigheid. Aan verhalen en voorbeelden. Vrolijke en treurige. Gedeelde smart is halve smart. Samen lachen is harder lachen. Massamedia, grijpt uw kans!

En jullie - wij - zijn allemaal in die media werkzaam.

Wij hebben de Swiebertjes, de Abels en de Abeltjes, de Schatjes en de Turbo Kids, de Allemannen, de Gooische Vrouwen en Poolse Bruiden, de Flodders en Florissen en Flikken, de Ja Zusters en Nee Zusters, de Shouf Shouf Habibi's en Nova Zembla's, de Goede Tijden en Slechte Tijden gebaard.

Wij geven Nederland jaar in jaar uit een gezicht. Wij laten Nederland Van Boven zien, van onderen, van achteren en van voren. En uiteindelijk laten we Nederland in de spiegel kijken. In haar eigen ziel. Op tv, dvd, internet en in de bioscopen. Want wie zijn de Nederlanders zonder de spiegel van film en televisie en documentaire? En animatie natuurlijk...

Wij geven Nederland een gezicht dat dagelijks door miljoenen Nederlanders bekeken wordt. Een gezicht dat wordt herkend, waar men zich over verbaast, waar men zich tegen afzet, waar men over praat. Een gezicht dat voor een groot deel onze Nederlandse identiteit bepaalt.

Dat doen wij, onzichtbare 'gekken'. Want wij zijn niet alleen acteurs, of regisseurs, of schrijvers. Wij zijn ook opnameleiders, grafisch vormgevers, editors, colorists, boomers, decorbouwers, productie-assistenten en ga zo maar door. Wij zijn de stille kracht achter dat Nederlandse gezicht.

Vroeger hadden wij een geuzennaam: vrije jongens. Ook als we vrouw waren. Vroeger deden we het voor het avontuur. En dat doen we nog. Vroeger stond de film en televisie in de kinderschoenen. Ging het om het pionieren. Maar dat is al lang niet meer het geval. Nu werken we in een industrie en gaat er veel geld om in onze branche. Vele tientallen miljoenen Euro jaarlijks. Dat weten de mensen en instituten en organisaties voor wie, met wie en soms tegen wie wij werken heel goed.

Met die professionalisering zijn wij onze geuzennaam kwijtgeraakt.

We zijn 'zzp-ers' geworden.

Zelfstandigen zonder personeel.

Maar onze mentaliteit zijn wij niet kwijtgeraakt. Van binnen zijn wij nog steeds die bevlogen gekken, die bijzondere dingen willen maken. Die het net iets beter, net iets mooier, net iets anders willen doen dan het eerder gedaan is. Wij zijn zo makkelijk te verleiden met een nieuwe opdracht. Wij zijn zo makkelijk te **misbruiken**. Wij vrije jongens.

Wij 'zzp-ers' moet ik zeggen.

Zelfstandigen zonder pensioen...

Want dat is de realiteit. Voor 80 procent van ons...

Wij, zelfstandigen zonder publiciteit.

Want de realiteit is dat niemand ons hoort of ziet als we structureel langere uren meer dagen meer minuten voor minder geld moeten maken.

Wij, zelfstandigen zonder plan.

Met al die kleine verenigingen met al die eigen belangen die er nog niet in geslaagd zijn, nóg niet, om luid en duidelijk te maken dat wij gezicht aan Nederland geven.

Wij, zzp-ers, zelfstandigen zonder poen...

Als we niet opletten in het Nieuwe Jaar. En de jaren die erna komen.

De cijfers van de afgelopen jaren hebben laten zien dat het Nederlandse publiek behoefte heeft de eigen wereld te beleven en de eigen taal te horen. Een behoefte die wordt bevredigd door de eigenwijze Nederlandse blik die wij film en tv-makers bieden.

Nederland verliest zijn gezicht, als wij de productie van Nederlands drama en documentaires niet op peil kunnen houden. Kwantitatief én kwalitatief.

Jaarlijks komen er honderden studenten van HBO's en MBO's, die zich gespecialiseerd hebben in een van de vele disciplines van de steeds groter wordende creatieve industrie. Klaar om dat Nederlandse gezicht via de oude of nieuwe media vorm te geven.

Nederland verliest zijn gezicht als we ook niet in staat zijn de gezichtsbepalers van morgen hun vak te laten uitoefenen.

Laat Nederland zijn gezicht niet verliezen.

En laten wij, het stille leger van zzp-ers, zelfstandigen zonder personeel maar mét passie, dit jaar geen zelfstandigen zonder plan zonder pressie zonder prestige worden. Laten wij ons eigen smoel maar meer zichtbaar en hoorbaar maken!

Een gelukkig en luidruchtig Nieuwjaar!